

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/35/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321201677
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8321201677.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobkyne: M. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. č. X/XX, XXX XX C. nad R., právne zastúpená: JUDr. Janka Vasil'ová, advokátka, so sídlom Kudlovska č. 1, 066 01 Humenné, proti žalovanému: O. Z., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom W. č. X/XX, XXX XX C. nad R., právne zastúpený: JUDr. Ing. Zuzana Lodová Amrichová, advokátka, so sídlom Humenné, Námestie slobody 25, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č.k. 13C/14/2021-42 zo dňa 9. júna 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Mení uznesenie tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieťa.

Žalovaný má nárok vo vzťahu k žalobkyňi na náhradu trov celého konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je povinný strpieť prechod žalobkyne a jej rodinných príslušníkov, ako aj prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami žalobkyne a jej rodinných príslušníkov cez parcelu R. č. XXXX/XX o výmere 547 m², druh pozemku: ostatná plocha, a parc. CKN č. XXXX/XX o výmere 251 m², druh pozemku: ostatná plocha, zapísaných na LV č. XXX vedenom Okresným úradom I., katastrálnym odborom pre okres I., obec C. nad R., katastrálne územie C. nad R., k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobkyne na parcele CKN č. XXXX/X o výmere 273 m² a parcele CKN č. XXXX/X o výmere 287 m², zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom I., katastrálnym odborom pre okres I., obec C. nad R., katastrálne územie C. nad R..

II. Žalovaný je povinný odstrániť oplotenie v dĺžke 6 m z parc. CKN č. XXXX/XX o výmere 251 m², druh pozemku: ostatná plocha, zapísanej na LV č. XXX vedenom Okresným úradom I., katastrálnym odborom pre okres I., obec C. nad R., katastrálne územie C. nad R., v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

III. Súd žalobkyňi priznáva právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100% s tým, že o samotnej výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto uznesenia samostatným uznesením súdneho úradníka.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 324 ods. 1 až ods. 3, § 325 ods. 1., ods. 2 písm. d), § 328 ods. 1, ods. 2 prvá veta, § 328 ods. 3, § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1, ods. 2, § 332 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa návrhom podaným na Okresný súd Humenné dňa 19.05.2021 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd uložil

žalovanému povinnosť strpieť prechod žalobkyne a jej rodinných príslušníkov, ako aj prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami žalobkyne a jej rodinných príslušníkov cez parcelu CKN č. XXXX/XX o výmere 547 m², druh pozemku: ostatná plocha, a parc. R. č. XXXX/XX o výmere 251 m², druh pozemku: ostatná plocha, zapísaných na LV č. XXX vedenom Okresným úradom I., katastrálnym odborom pre okres I., obec C. nad R., katastrálne územie C. nad R., k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobkyne na parcele CKN č. XXXX/X o výmere 273 m² a parcele CKN č. XXXX/X o výmere 287 m², zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom I., katastrálnym odborom pre okres I., obec C. nad R., katastrálne územie C. nad R., a zároveň povinnosť odstrániť oplotenie v dĺžke 6 m z parc. CKN č. XXXX/XX o výmere 251 m², druh pozemku: ostatná plocha zapísanej na LV č. XXX vedenom Okresným úradom I., katastrálnym odborom pre okres I., obec C. nad R., katastrálne územie C. nad R., v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia, zároveň žiadala náhradu trov konania.

4. Návrh odôvodnila tým, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností: parcela CKN č. XXXX/X o výmere 273 m² a parcela CKN č. XXXX/X o výmere 287 m², zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX vedeným Okresným úradom I., katastrálnym odborom pre okres I., obec C. nad R., katastrálne územie C. nad R., ktoré nadobudla s vedomím, že prístup k nim je dlhoročne, minimálne od roku 2004, realizovaný len zo strany od bytoviek prechodom cez parcelu CKN č. XXXX/XX o výmere 547 m², druh pozemku: ostatná plocha, zapísanej na LV č. XXX vedenom Okresným úradom I., katastrálnym odborom pre okres I., obec C. nad R., katastrálne územie C. nad R., ktorá bola v čase kúpy nehnuteľnosti žalobkyňou vo vlastníctve SR pod správou Vojenských lesov a majetkov SR, a toho času je vo výlučnom vlastníctve žalovaného od roku 2019. Z uvedenej parcely bola geometrickým plánom odčlenená parcela CKN č. XXXX/XX o výmere 251 m² zapísaná na LV č. XXX vedenom Okresným úradom I., katastrálnym odborom pre okres I., obec C. nad R., katastrálne územie C. nad R., táto parcela je rovnako vo výlučnom vlastníctve žalovaného, ktorý pri kúpe uvedenej nehnuteľnosti o faktickom výkone práva prechodu všetkých vlastníkov záhrad, nielen záhrady žalobkyne, mal vedomosť.

5. Žalovaný ako nový vlastník výlučne žalobkyňi a jej rodinným príslušníkom znemožnil vstup do je záhrad na parc. CKN č. XXXX/X a parc. CKN č. XXXX/X tak, že na parcele vo svojom výlučnom vlastníctve CKN č. XXXX/XX pred hranicou záhrady žalobkyne postavil plot spôsobom, že osadil kovové stĺpiky a natiahol pletivo pred drevenú bráničku záhrady žalobkyne, pričom právo prechodu cez svoju parcelu, ktorá tvorí prístupovú cestu aj pre ostatných vlastníkov záhrad na parc. R. č. XXXX/XX, CKN č. XXXX/XX, CKN č. XXXX/XX a CKN č. XXXX/XX naďalej rešpektuje a umožňuje im prístup k záhradám v ich vlastníctve. K uvedeným záhradám je možný prístup len z parcel CKN č. XXXX/XX a CKN č. XXXX/XX, na ktorých je v zmysle platného územného plánu obce C. nad R. verejný záujem na vybudovaní prístupovej cesty, keďže iný prístup k záhradám je možný len zo strany frekventovanej štátnej cesty I/XX s maximálnou povolenou rýchlosťou 70 km/hod., ktorá nemá chodník pre peších, a navyše ktorú od parcel CKN č. XXXX/X, CKN č. XXXX/X, č. XXXX/XX, CKN č. XXXX/XX, CKN č. XXXX/XX a CKN č. XXXX/XX oddeľuje kamenný múr, ktorý by bolo potrebné najprv odstrániť a následne vybudovať nový múr s výstavbou vjazdu, čo je však neprímerane finančne nákladné a podľa predbežného rozpočtu by takýto stavebný zásah stál žalobkyňu 4.977,01 eur s DPH.

6. Žalobkyňa sa domáhala riešenia tejto situácie a odstránenie zásahu do pokojného stavu aj prostredníctvom Obecného úradu C. nad R., nakoľko k zmene stavu a bránenie prechodu a vstupu k záhrade žalobkyne došlo po zmene vlastníckeho práva k parcele CKN č. XXXX/XX, ktorú žalovaný nadobudol kúpnu zmluvou zo dňa 23.09.2019, ale bez výsledku. Žalobkyňa o sprístupnenie záhrad žiadala žalovaného opakovane ústne i písomne, navrhla mu odplatné právo prechodu za sumu 100,00 eur ročne. V priebehu konania pred obecným úradom žalovaný sprístupnil vchod do záhrady žalobkyne, a to 3 krát denne v 30 minútových intervaloch, čo následne zmenil listom zo dňa 19.10.2020 na 2 krát denne v čase od 8,15 do 8,45 hod., a v čase od 16,15 do 16,45 hod. Od 04.11.2020 však žalovaný plot opätovne uzavrel a žalobkyňi bráni vo vstupe k záhradám. Žalobkyňa má v záhrade drobné stavby, v ktorých chová sliepky, kačky a psa, a ktoré musela z dôvodu zamedzeného vstupu do záhrad premiestniť. Zároveň tam má uskladnenú traktorovú kosačku, ktorú používa na kosenie záhrady a aj iných svojich pozemkov, avšak kvôli kovovým stĺpikom plota osadených žalovaným žalobkyňa nemôže s touto kosačkou zo záhrady vyjsť bez jej prípadného poškodenia. Zároveň je toho času záhrada neobhospodarovaná, je zarastená burinou, keďže žalobkyňa má do nej zamedzený vstup, a rovnako tri skleníky, ktoré sa tam nachádzajú, akútne vyžadujú opravu z dôvodu ich poškodenia pod ťarchou snehu a vplyvom vetra v zimných mesiacoch, čím žalobkyňi vznikla škoda a je tu hrozba zväčšenia škody v prípade zrútenia poškodených skleníkov.

7. Z uvedených dôvodov sa žalobkyňa domáha vydania neodkladného opatrenia v situácii, kedy jej už vznikla škoda a hrozí zväčšenie rozsahu škody na neobhospodarovaných záhradách a drobných stavbách tam postavených, pričom vydaním neodkladného opatrenia sa žalovanému neobmedzia jeho práva v neprimeranej miere, ale budú dočasne upravené pomery účastníkov, a tiež sa zamedzí nebezpečenstvu zväčšenia rozsahu bezprostredne hroziacej ujmy, ktorá žalobkyni hrozí.

8. Súd prvej inštancie v danej veci zistil tento skutkový a právny stav. Žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností: parcela CKN č. XXXX/X o výmere 273 m² a parcela CKN č. XXXX/X o výmere 287 m², ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom I., katastrálnym odborom pre okres Humenné, obec C. nad R., katastrálne územie C. nad R., a žalovaný je výlučný vlastník nehnuteľností: parcela CKN č. XXXX/XX o výmere 547 m², druh pozemku: ostatná plocha, a parcela R. č. XXXX/XX o výmere 251 m², druh pozemku: ostatná plocha, zapísané na LV č. XXX vedenom Okresným úradom I., katastrálnym odborom pre okres I., obec C. nad R., katastrálne územie C. nad R.. Z doložených listinných dôkazov vyplýva, že žalovaný od nadobudnutia predmetných parcel do svojho výlučného vlastníctva bráni prechodu a vstupu cez svoje parcely k záhradám na parcelách vo výlučnom vlastníctve žalobkyne, pričom žalobkyňa tento stav riešila najprv mimosúdne, ako aj prostredníctvom obce C. nad R.. Uvedený stav však pretrváva, čo priamo zasahuje do výkonu vlastníckeho práva žalobkyne, a čím jej zároveň vznikla škoda na majetku umiestnenom na predmetných parcelách, pričom hrozí nebezpečenstvo zväčšenia tejto škody.

9. Po oboznámení sa s návrhom žalobkyne a na základe doložených listinných dôkazov súd dospel k záveru, že návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný a súd teda konštatuje, že boli splnené vyššie uvedené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, tak ako to požaduje žalobkyňa. Podľa názoru súdu žalobkyňa preukázala ňou tvrdené skutočnosti, a je zrejmé že žalovaný znemožňuje žalobkyni prístup k záhradám v jej výlučnom vlastníctve, ktoré žalobkyňa preto nemôže obhospodarovať, chovať hydinu a udržiavať drobné stavby tam umiestnené, a vykonávať ďalšie činnosti s tým súvisiace. Súd nariadením tohto neodkladného opatrenia nezasiahne do vlastníctva žalovaného v neprimeranej miere, a zároveň uložením povinností žalovanému uvedených vo výroku tohto uznesenia sa zabráni vzniku, resp. zväčšeniu škody na výlučnom majetku žalobkyne. Vzhľadom na vzniknutú situáciu preto súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovel a uložil žalovanému povinnosti podľa výroku tohto uznesenia.

10. Výrok o trovách právne odôvodnil ust. § 255 ods. 1, ods. 2 v spojení s ust. § 262 odsek 1, ods. 2 C.s.p. tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% s tým, že o samotnej výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto uznesenia samostatným uznesením súdneho úradníka.

11. Proti uzneseniu podal včas odvolanie žalovaný. Podané odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p., tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Prechod cez nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného nie je jedinou možnosťou, ako sa žalobkyňa môže dostať na pozemok par.č. CKN XXXX/X a par.č. CKN XXXX/X. Podstatou úpravy nariadenej neodkladným opatrením nemá byť len udelenie oprávnenia na jednej strane, ale aj minimalizácia zásahu na povinnej strane, t.j. nie v súlade s princípom a charakterom tohto inštitútu, aby právu oprávneného, ktoré sa dá dosiahnuť aj iným spôsobom, zodpovedala povinnosť zásadným spôsobom zasahujúca do vlastníckeho práva povinného, ktorý stráca možnosť dispozície s predmetom svojho vlastníctva a nemôže ho využiť na účel, ktorý mal v úmysle. Žalovaný nemal o údajnom práve prechodu vedomosť, nebol na výkon takéhoto faktického práva upozornený predávajúcim nehnuteľnosti a ku kúpe pristúpil so zámerom nezlučiteľným s realizáciou práva prechodu žalobkyne a jej rodinných príslušníkov.

13. Poukázal na skutočnosť, že väčšina pozemkov susediacich so spornými nehnuteľnosťami vo vlastníctve žalobkyne t.j. parcely CKN XXXX/X a parcely CKN XXXX/X zapísaných na LV č. XXXX, majú oplotenie s vchodom na pozemok umiestnené v smere od hlavnej cesty na ulici U., rovnako ako susediace rodinné domy. Tvrdenie žalobkyne, že vstup na pozemky z daného smeru je nebezpečný a

ťažko realizovateľný nemôže byť dôvodom na radikálne obmedzenie vlastníckeho práva žalovaného k nehnuteľnostiam.

14. Podľa názoru žalovaného nariadeným neodkladným opatrením nebol predovšetkým dodržaný princíp proporcionality, ktorý vyžaduje, aby strana, ktorej má byť neodkladným opatrením uložená povinnosť alebo obmedzenie, ním nebola obmedzená spôsobom neprimeraným povahe veci.

15. Žalovaný ďalej namietal, že v danej právnej veci nie je možné nariadenie neodkladného opatrenia bez uloženia povinnosti žalobkyni podať žalobu vo veci samej, t.j. o určenie, či žalobkyňa a jej rodinní príslušníci sú nositeľmi práva prechodu cez nehnuteľnosti žalovaného alebo nie. Bez uloženia takejto povinnosti by bol navodený trvalý stav rešpektovania uloženej povinnosti zo strany žalovaného, ktorá nezodpovedá žiadnemu zmluvnému, zákonnému alebo súdom deklarovanému právu žalobkyne a jej rodinných príslušníkov.

16. Žalovaný namietal aj použitie pojmu „rodinní príslušníci žalobkyne“. Tento pojem je neurčitý vo vzťahu k skutočnosti, že najmä v obciach je určitý stupeň rodinného príbuzenstva v širšom rozsahu možné konštatovať u širokého okruhu osôb, a preto je takto uložená povinnosť definovaná príliš široko a spôsobom neprimerane zaťažujúcim žalovaného.

17. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Navrhla, aby súd odvolanie žalovaného ako nedôvodné zamietol a žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uviedla, že ak žalobkyňa podala návrh súdu prvej inštancie bez nadväzujúcej žaloby podľa ust. § 336 ods. 1 C.s.p., nie je potrebné rozhodnúť vo veci samej, nakoľko vybudovaním miestnej komunikácie v danej lokalite W. zanikne vecné bremeno zo zákona. Z uvedeného dôvodu nejde o trvalé obmedzenie vlastníckeho práva žalovaného, ktorý by mal za následok znemožnenie ochrany jeho oprávnených záujmov.

18. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Uviedol, že sa nestotožňuje s právnym názorom žalobkyne, že nie je potrebné rozhodnúť vo veci samej, a že úprava nariadená neodkladným opatrením je postačujúca a konzumuje vec samu. Ako vyplýva z vyjadrenia obce KQ.u, ktorá je prílohou podania, obec nemá v pláne realizovať plánovanú miestnu komunikáciu, ktorou by došlo k vyriešeniu problematického stavu a teda nie je možné uvažovať o tom, že dôjde k zániku tejto úpravy zo zákona.

19. Naďalej trvá na tom, že v tomto konaní sa javí povinnosť žalobkyne podať žalobu vo veci samej ako nevyhnutá z dôvodu, že je nemysliteľné, aby žalovaný mal povinnosť strpieť uloženú povinnosť pre široký okruh osôb bez časového obmedzenia, bez konštatovania súdom, či žalobkyňa takéto práva prechodu má.

20. K vyjadreniu žalovaného sa opätovne vyjadrila žalobkyňa. Zotrvála na svojich doterajších vyjadreniach. Žiadala napadnuté uznesenie potvrdiť ako vecne správne a žalovaného zaviazat' na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

21. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné

22. Podľa ustanovenia § 324 odsek 1 C.s.p., pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa odseku 2, na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd. Podľa odseku 3, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

23. Podľa ustanovenia § 326 odsek 1 a 2 C.s.p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

24. Podľa ustanovenia § 132 odsek 1 C.s.p., v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

25. Podľa ustanovenia § 329 odsek 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Podľa odseku 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa odseku 3 ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

26. Podľa ustanovenia § 330 odsek 1 C.s.p., súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

Podľa odseku 2, ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

27. Podľa ust. § 336 ods. 1 C.s.p., ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

28. Podľa ust. § 337 odsek 1 C.s.p., ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje.

Podľa odseku 2, súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Konanie vo veci samej sa môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia.

Podľa odseku 3, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel. Ustanovenie § 335 platí primerane.

29. Podľa ust. § 123 Občianskeho zákonníka, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

30. Podľa ust. § 124 Občianskeho zákonníka, všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana.

31. Podľa ust. § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

32. Podľa ust. § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Práva zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

Podľa odseku 3, ak nie je vlastník stavby zároveň vlastníkom príslušného pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak, súd môže na návrh vlastníka stavby zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby spočívajúce v práve cesty cez príslušný pozemok.

33. Predovšetkým je potrebné poukázať na to, že v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné. (Pozri Uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010)

34. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. (Pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010)

35. Žalobkyňa sa v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala, aby súd prvej inštancie vydal uznesenie, ktorým uloží žalovanému povinnosť strpieť prechod žalobkyne a jej rodinných príslušníkov, ako aj prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami žalobkyne a jej rodinných príslušníkov cez parcelu CKN č. XXXX/XX a parc. CKN č. XXXX/XX, ktorá je vo výlučnom vlastníctve žalovaného, k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobkyne na parcele CKN č. XXXX/X a parcele CKN XXXX/X. Zároveň žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť odstrániť oplotenie v dĺžke 6 m z parc. č. CKN XXXX/XX.

36. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je potrebné aspoň osvedčiť právo a aspoň osvedčiť ohrozenie práva. Neodkladným opatrením môžu byť upravené len pomery, ktoré majú povahu právnych vzťahov. Obsahom právneho vzťahu sú jednotlivé práva a povinnosti jeho subjektov. Regulácia faktických pomerov je z povahy veci vylúčená.

37. Z obsahu listu vlastníctva č. XXXX, okres I., obec C. nad R., k.ú C. nad R. vyplýva, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti na parcele č. XXXX/X a parcele CKN č. XXXX/X, k. ú. C. nad R., a žalovaný je výlučným vlastníkom parcel č. CKN XXXX/XX a CKN č. XXXX/XX, k.ú. C. nad R..

38. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že predchádzajúci vlastník parcely č. CKN XXXX/XX a CKN č. XXXXX/XX, Z. lesy a majetky SR, š.p. U. závod C. nad R., potvrdil, že so súhlasom a s vedomím Z. lesov a majetkov SR, š.p. boli používané vlastníckmi parcel okrem iných aj CKN č. XXXX/X a CKN č. XXXX/X, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalobkyne, ako prístupová cesta k ich nehnuteľnostiam (č.l. 130 spisu). Z potvrdenia na č.l. XX súdneho spisu vyplýva, že predchádzajúci vlastník, Z. lesy a majetky SR, š.p., na nehnuteľnostiach, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalovaného nevidoval žiadne právo prechodu alebo prejazdu motorovým vozidlom, zodpovedajúce vecnému bremenu zriadenému či už zmluvne alebo súdnou cestou alebo faktický výkon takéhoto práva.

39. Z návrhu žalobkyne a z doterajších vyjadrení strán sporu vyplýva, že žalobkyňa môže vybudovať iný prístup k svojim nehnuteľnostiam, avšak za zásadné považuje to, že prístup je zo štátnej cesty bez chodníka s povolenou rýchlosťou 70km/h. Žalobkyňa a jej rodinní príslušníci, hlavne matka žalobkyne, by musela chodiť do záhrady po krajnici frekventovanej štátnej cesty s vozíkom, v ktorom je nutné prepravovať krmivo pre hospodárske zvieratá chované v záhrade, čo je nebezpečné a náročné hlavne pre matku žalobkyne.

40. Hodnoverné osvedčenie nároku musí viesť k záveru, že miera pravdepodobnosti úspešnosti strany v následnom konaní o žalobe, je v danom prípade vyššia než pravdepodobnosť jej zamietnutia. Zjavne nedôvodnému alebo neexistujúcemu nároku preto nie je možné poskytnúť ochranu prostredníctvom neodkladného opatrenia.

41. Odvolací súd poukazuje na názory vyslovené v odborných právnych štúdiách, s ktorými v celom rozsahu stotožňuje: „V prvom rade si treba uvedomiť, že predbežné opatrenie nemožno vydať vtedy, keby išlo o úpravu faktických (nie právnych) vzťahov medzi účastníkmi. Z uvedeného teda vyplýva, že predbežné opatrenie podľa horeuvedeného prvého bodu možno použiť výlučne na úpravu právnych vzťahov medzi účastníkmi. V súvislosti s predchádzajúcim odsekom je tiež nutné zdôrazniť, že ide o podmienku tvrdenia a osvedčenia existencie právneho vzťahu len medzi účastníkmi a nie tretími

osobami. Ako už bolo uvedené, podmienkou na nariadenie predbežného opatrenia je tvrdenie a osvedčenie existencie právneho vzťahu. Vzhľadom na skutočnosť, že obsahom právneho vzťahu sú jednotlivé práva a povinnosti jeho subjektov, možno uvedenú podmienku premietnuť do polohy, že navrhovateľ je povinný okrem existencie právneho vzťahu osvedčiť aj danosť práva (nároku), ktoré z tohto vzťahu pre neho vyplýva, a to „aspoň do takej miery, aby bolo zrejmé, že v konaní vo veci tento nárok nie je očividne vylúčený.“ (Valko, E., Tomlainová, A., Werner, A., Predbežné opatrenie a naliehavý právny záujem. Bulletin slovenskej advokácie - 1/2001, s. 31.)

42. Pri neodkladných opatreniach, ktoré majú zabezpečovací a preventívny charakter, je súd primárne povinný vyhodnotiť, či by úkon, ktorému sa má predísť, nelegitímnym spôsobom sťažil alebo znemožnil ochranu práv a oprávnených záujmov navrhovateľa v rámci konania vo veci samej. Požadované obmedzenie musí byť primerané (princíp proporcionality) a nesmie nad nevyhnutnú mieru limitovať dotknutú osobu, resp. poskytovať navrhovateľovi neadekvátnu výhodu. Z návrhu a jeho príloh musí byť zároveň zrejmé, že celkové okolnosti prípadu a správanie sa protistrany alebo jej predchádzajúce úkony osvedčujú, že k neželanému úkonu reálne môže dôjsť a jeho uskutočnenie je pravdepodobné, pričom závisí iba od individuálnej vôle samotnej protistrany. Ako už bolo uvedené, navrhovateľ je zo zákona povinný hodnoverne osvedčiť aj dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má neodkladným opatrením poskytnúť ochrana. (Števček, M., Ficová, S., Barícová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1107)

43. Žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému netvrdila, ani neosvedčila právny vzťah „do takej miery, aby bolo zrejmé, že v konaní vo veci samej ňou uplatnený nárok nie je očividne vylúčený“. Pri existencii naliehavej a nevyhnutnej potreby upraviť určité právne vzťahy - a to medzi stranou, ktorá navrhuje vydanie neodkladného opatrenia a stranou, ktorej sa má neodkladným opatrením uložiť určitá povinnosť alebo obmedzenie je nevyhnutné osvedčiť právny vzťah, nie faktický vzťah.

44. Pri absencii osvedčenia právneho vzťahu možno konštatovať, že neboli splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa návrhu žalobkyne. Výkon vlastníckeho práva nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

45. Vzhľadom na to, že neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, odvolací súd podľa ust. § 388 C.s.p. napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

46. O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 396 odsek 1, 2 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Podľa ust. § 262 ods. 2 C.s.p., o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

47. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).